

Mannlige ofre for tvangsekteskap

Fakhra Salimi

Leder av MiRA, ressurscenter for minoritetskvinner

TVANGSEKTESKAP: MiRA-Senteret ser positivt på synliggjøringen av tvangsekteskap av unge menn med minoritetsbakgrunn i mediene den senere tiden. Vi har med interesse fulgt opp guttenes rolle i tvangsekteskapsdebatten, hvor de fremstilles som ofre for denne tradisjonen. Generelt i medier fremstilles unge menn som en av tre følgende karakterer; overgriper, kontrollør eller offer. Som overgriper fremstilles de som utøver av vold. Som kontrollør blir de den som passer på sine søsken, i all hovedsak søstre, for å se hvordan de oppfører seg – moralsk eller umoralsk – for så å rapportere dette videre til familien. Som offer fremstilles de gjerne som en som blir fratatt sin kjæreste som skal tvangs giftes, eller en som selv står i fare for å bli giftet bort mot sin vilje.

MIRA-SENTERET synes det er viktig at unge menn tar kontakt med hjelpeapparatet for å synliggjøre at tvangsekteskap er vold mot begge kjønn. Det er slik at både gutter og jenter utsettes for vold ved at de presses til å inngå et ekteskap de ikke ønsker å være i, men vi må ikke glemme det faktum at konsekvensene av tvangsekteskap er forskjellige for de to kjønnene. Som et senter for minoritetskvinner og unge jenter, opplever vi daglig at det som oftest er kvinner som er bærere av hovedkonsekvensene til undertrykkende

patriarkalske tradisjoner som tvangsekteskap.

Innenfor den tradisjonelle familiesammensetningen har menn oftere høyere status og gis større rom for frihet og selvbestemmelse. Selv i de tilfellene hvor unge menn presses til å inngå ekteskap mot sin vilje, har de ofte større muligheter til å ta kampen mot undertrykking uten å bli utsatt for fysisk vold. Vi har erfart at de unge mennene som ikke tar kampen, ofte henter unge koner og overlater dem til familien sin. Disse jentene opplever en veldig vanskelig situasjon; de brukes ofte som hushjelp, og tjener svigerforeldre og resten av familien. Unge menn i sli-

” Tvangsekteskap er en patriarkalsk undertrykkingsform mot kvinner, selv om menn er ofre i noen tilfeller.

VOLD: Tvangsekteskap er vold mot begge kjønn, skriver Fakhra Salimi. Bildet viser «Nadia» som ble bortført av sine foreldre til Marokko. Foto: Heiko Junge/Scanpix

ke tilfeller kan ha kjæresten i tillegg til å ha en kone hjemme.

DE UNGE KONENE er redde for å bli skilt og sendt tilbake til hjemlandet, siden de der møter konsekvensene av bruddet. Det er ofte vanskelig for dem å etablere seg på nytt på grunn av samfunnets holdninger til skilte kvinner. Mange av de unge jentene som kommer til Norge gjen-

nom tvangsekteskap, mangler ofte høyere utdanning og arbeidserfaring. Ved returen til hjemlandet blir de prisgitt sin egen familie og ofte sosialt utstøtt. I frykt for en slik fremtid, aksepterer mange unge kvinner de uverdige forholdene hos en norsk svigerfamilie. Med andre ord; når unge menn er ofre for tvangsekteskap, bærer deres koner hovedbyrden av denne formen for vold mot unge mennesker. De unge mennene som kommer til Norge gjennom tvangsekteskap, er også ofre, men samfunnet aksepterer i større grad at en skilt mann gifter seg på nytt og fortsetter sitt liv.

Vi håper at det å fokusere på unge menn som ofre for tvangsekteskap kan engasjere mennene til å arbeide aktivt mot vold mot kvinner. Når menn selv blir ofre i en patriarkalsk familietradisjon, har de større mulighet til å endre tradisjonen innenfra. Vi håper at dagens debatt bidrar til at unge menn som kontrollerer sine søstre og utøver autoritet og makt innenfor familien, begynner å se sin egen rolle i å opprettholde kvinneundertrykkende tradisjoner.

MIRA-SENTERET vil i disse tvangsekteskapstider minne om viktigheten av å sikre og ivareta minoritetskvinneres rettigheter, særlig i forhold til utlendingsloven. Vi må sammen kjempe mot tvangsekteskap og utfordre menn med minoritetsbakgrunn til å ta opp kampen mot undertrykkende familiemønstre. Vi må fokusere på unge menn; ikke bare som ofre for tvangsekteskap, men også som viktige støttespillere i kampen for likestilling.